

**PRIZŲ, LAIMĖJIMŲ IR DOVANŲ APMOKESTINIMAS
PAJAMŲ MOKESČIU**

VILNIUS
2016 m.

TURINYS

I. ĮVADINĖ DALIS	3
II. SAŲOKOS	3
III. IŠ DARBDAVIO GAUTŲ PRIZŲ APMOKESTINIMAS	4
IV. NE IŠ DARBDAVIO GAUTŲ PRIZŲ (LAIMĖJIMŲ) APMOKESTINIMAS	5
V. LOTERIJŲ LAIMĖJIMŲ APMOKESTINIMAS	6
VI. AZARTINIŲ LOŠIMŲ LAIMĖJIMŲ APMOKESTINIMAS	7
VII. DOVANŲ APMOKESTINIMAS	7
VIII. PRIZŲ, LAIMĖJIMŲ BEI DOVANŲ ĮVERTINIMAS, PAJAMŲ PRIPAŽINIMAS	8
IX. PAJAMŲ MOKESČIO SUMOKĖJIMAS	9
X. PRIZŲ, LAIMĖJIMŲ IR DOVANŲ DEKLARAVIMAS	10

I. ĮVADINĖ DALIS

Šio leidinio tikslas – paaiškinti gyventojų gautų prizų, laimėjimų bei dovanų deklaravimo ir apmokestinimo pajamų mokesčiu tvarką. Leidinyje gyventojams ir mokesčių išskaičiuojantiems asmenims pateikiami paaiškinimai:

- kas yra prizai, laimėjimai ir dovanos,
- kokie prizai, laimėjimai ir dovanos yra neapmokestinami,
- kokie prizai, laimėjimai ir dovanos yra apmokestinami,
- koks pajamų mokesčio tarifas yra taikomas, apmokestinant prizus, laimėjimus ir dovanas,
- kas turi sumokėti į biudžetą mokėtiną pajamų mokesčių,
- kas turi deklaruoti gyventojams teiktus prizus, laimėjimus ir dovanas.

Leidinyje yra aktualūs nuolatiniams Lietuvos gyventojams, gavusiems prizų, laimėjimų, dovanų, azartinių lošimų laimėjimų, nenuolatiniams Lietuvos gyventojams, gavusiems prizų, laimėjimų ir dovanų iš asmens, esančio darbdaviu, taip pat juos išmokėjusiems asmenims. Nenuolatinių Lietuvos gyventojų ne iš darbdavio gauti prizai, laimėjimai, dovanos nėra pajamų mokesčio objektas, todėl jie neapmokestinami.

Nuolatiniu Lietuvos gyventoju laikomas gyventojas, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta tą mokesčių laikotarpį yra Lietuvoje, arba gyventojas, kuris, nors ir yra išvykęs iš Lietuvos, tačiau jo socialinių, ekonominių bei asmeninių interesų buvimo vieta tą mokesčių laikotarpį yra veikiau Lietuvoje nei užsienyje (Lietuvoje yra jo šeima, turtas, verslas ir pan.), arba gyventojas, kuris tą mokesčių laikotarpį ištisai arba su pertraukomis Lietuvoje išbūna 183 arba daugiau dienų.

Išsamiau pripažinimo nuolatiniu Lietuvos gyventoju klausimai paaiškinti leidinyje „Kas yra nuolatinis Lietuvos gyventojas pajamų mokesčio mokėjimo ir deklaravimo tikslais“ (adresu: www.vmi.lt).

II. SAŲOKOS

2.1. Auka (dovana) – gyventojui neatlygintinai nuosavybėn perduoti pinigai, taip pat vertybiniai popieriai, kilnojamieji ar nekilnojamieji daiktai, turtinės teisės, skirti savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinei kampanijai finansuoti.

2.2. Azartinių lošimų laimėjimas – azartinio lošimo (žaidimo arba abipusių lažybų pagal nustatytą reglamentą, kai jų dalyviai, siekdami piniginio laimėjimo, savo noru rizikuoja netekti įmokėtos sumos, o laimėjimą arba pralaimėjimą lemia atsitiktinumas, kokio nors įvykio arba sporto varžybų rezultatas) piniginis laimėjimas. Tai lošimo namuose (k kazino), lošimų, lažybų ar totalizatoriaus punktuose, bingo salone, lošimo automatų salone laimėtas piniginis laimėjimas.

2.3. Dovana – tai dovanotojo (juridinio ar fizinio asmens) neatlygintinai apdovanotojo nuosavybėn perduotas turtas (nekilnojamasis ar kilnojamasis daiktas, vertybiniai popieriai, pinigai). Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.465 straipsnio 1 dalį dovana laikoma ir turtinės teisės (reikalavimo) kitai šaliai (apdovanotajam) neatlygintinis perdavimas, taip pat apdovanotojo atleidimas nuo turtinės pareigos dovanotojui ar trečiam asmeniui.

2.4. Loterijos laimėjimas – pagal nustatytas taisykles organizuoto žaidimo žaidėjo (asmens, įsigijusio loterijos bilietą) išloštas piniginis arba daiktinis laimėjimas.

2.5. Prizas, laimėjimas – sporto varžybų, konkursų, kitokių akcijų, renginių metu gyventojų pinigais ar natūra gauti prizai ir laimėjimai (kai laimėtojas nustatomas pagal sėkmės principą arba pagal tam tikrų nustatytų sąlygų įvykdymą).

2.6. Vardinė dovana – dovana, teikiama gyventojui išskirtine proga (už ypač svarbių užduočių įvykdymą, nuopelnus tarnyboje).

2.7. Sporto veikla – sportininko (gyventojų, kuris atlieka tam tikrą fizinę ar protinę veiklą, grindžiamą tam tikromis taisyklėmis ir organizuojamą tam tikra specialiai šiai veiklai nustatyta forma) rengimosi varžyboms ir dalyvavimo varžybose veikla. Treneris Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo taikymo tikslu nelaikomas sportininku.

2.8. **Atlikėjo veikla** – atlikėjo (aktorius, dainininko, muzikanto, dirigento, šokėjo ar kito vaidinančio, dainuojančio, skaitančio, deklamuojančio arba kitaip atliekančio literatūros, meno, folkloro kūrinius ar cirko numerius gyventojų) rengimosi viešam pasirodymui ir dalyvavimo viešame pasirodyme veikla. Atlikėjais nelaikomi gyventojai, dalyvaujantys kūrinio sukūrimo arba rengimosi viešam pasirodymui procese, tačiau nedalyvaujantys kūrinį viešai atliekant ar viešai pasirodant.

2.9. **Viešas atlikimas ar pasirodymas** – tai viešas kūrinio vaidinimas, dainavimas, grojimas, deklamavimas, skaitymas, šokis ar kitas kūrinio viešo atlikimo būdas tiesiogiai (gyvas atlikimas) ar pasitelkiant bet kokias priemones ar įrangą. Viešu pasirodymu taip pat laikomas dalyvavimas atlygintinai politiniuose, religiniuose, labdariniuose ar kituose panašiuose renginiuose.

Geriausi Lietuvos chorų kolektyvai dalyvauja tarptautiniame Stasio Šimkaus chorų konkurse, skirtame klausytojams su ryškiausių chorinės muzikos kūrėjų kompozicijomis supažindinti. Konkursas viešas, vyksta Klaipėdos koncertų salėje, konkurso renginiai nemokami. Choristų pasirodymas konkurse – viešas chorinių kūrinių atlikimas.

III. IŠ DARBDAVIO GAUTŲ PRIZŲ APMOKESTINIMAS

3.1. **Neapmokestinama** iš juridinio ar fizinio asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais (toliau – iš darbdavio), pinigais ar natūra per mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) gautų visų prizų vertė:

3.1.1. **2015 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais** – ne didesnė nei 200 Eur per mokestinį laikotarpį.

3.1.2. **2014 m. ir ankstesniais mokestiniais laikotarpiais** – ne didesnė nei 700 Lt per mokestinį laikotarpį. Taikant šią nuostatą, atsižvelgiama į visų per mokestinį laikotarpį iš darbdavio gautų piniginių ir nepiniginių prizų vertę.

Darbdavio 2015 m. organizuotuose konkursuose darbuotojas gavo du prizus: 120 Eur piniginių ir 50 Eur vertės natūra. Kadangi bendra tais metais gautų prizų vertė (170 Eur) nėra didesnė už 200 Eur, šie prizai neapmokestinami.

3.2. Lengvata (paminėta 3.1.1–3.1.2 papunkčiuose) netaikoma, jeigu prizai (laimėjimai) gauti iš darbdavio – užsienio vieneto, įregistruoto ar kitaip organizuoto tikslinėje teritorijoje, ar gyventojų, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta tikslinėje teritorijoje. Tikslinių teritorijų sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 344.

3.3. **Apmokestinami** iš darbdavio gauti prizai:

3.3.1. **2015 m. ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais** – prizai, kurių vertė (suma) yra didesnė nei 200 Eur per mokestinį laikotarpį. Kai gyventojas iš darbdavio gauna didesnės nei 200 Eur vertės prizus, apmokestinama ta prizų vertės dalis, kuri viršija 200 Eur.

Gyventojas 2016 m. iš darbdavio gavo 300 Eur vertės prizą. 200 Eur suma priskiriama darbuotojo neapmokestinamosioms pajamoms, o 100 Eur – apmokestinamosioms pajamoms.

3.3.2. **2014 m. ir ankstesniais mokestiniais laikotarpiais** – prizai, kurių vertė (suma) per mokestinį laikotarpį yra didesnė nei 700 Lt. Kai gyventojas iš darbdavio gauna didesnę nei 700 Lt vertės prizą, apmokestinama ta prizų vertės dalis, kuri viršija 700 Lt.

Darbdavio organizuotame konkurse darbuotojas 2013 m. gavo 1000 Lt vertės prizą. 700 Lt suma priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms, o 300 Lt – apmokestinamosioms pajamoms.

3.3.3. Prizai, gauti iš darbdavio – užsienio vieneto, įregistruoto ar kitaip organizuoto tikslinėje teritorijoje, ar gyventojų, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta tikslinėje teritorijoje.

3.4. Prizų suma (vertė), priskirta gyventojų apmokestinamosioms pajamoms, apmokestinama:

3.4.1. taikant 5 proc. pajamų mokesčio tarifą, kai prizai ir / ar laimėjimai gauti, vykdant nustatyta tvarka įregistruotą sporto ar atlikėjo individualią veiklą;

3.4.2. taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą – visais kitais atvejais.

3.5. Darbdavio darbuotojui ar jo šeimos nariui išmokėti prizai priskiriami darbuotojo su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms, todėl jie apmokestinami, taikant šiai pajamų rūšiai nustatytas pajamų mokesčio išskaičiavimo ir sumokėjimo taisykles. Mėnesio neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD) prizams (kaip vienkartinio pobūdžio išmokoms, nepriskiriamoms kas mėnesį mokamam darbo užmokesčiui) netaikomas, todėl pajamų mokesčio išskaičiuojamas ir sumokamas nuo visos apmokestinamosioms pajamoms priskirto prizo vertės. Tačiau, apskaičiuojant visas gyventojų metines pajamas, lemiančias metinio NPD sumą, apmokestinamosioms pajamoms priskiriami prizai yra įskaičiuojami, todėl gyventojui, kuriam NPD buvo taikytas mokesčių laikotarpis, gali atsirasti pareiga deklaruoti mokesčių laikotarpio metines pajamas, perskaičiuoti taikytiną metinį NPD ir papildomai sumokėti pajamų mokesčio deklaracijoje apskaičiuotą pajamų mokesčių.

IV. NE IŠ DARBDAVIO GAUTŲ PRIZŲ (LAIMĖJIMŲ) APMOKESTINIMAS

Gyventojų ne iš darbdavio gauti nepiniginiai prizai ir laimėjimai, kurių kiekvieno vertė ne didesnė kaip 100 Eur (iki 2014-12-31 – 320 Lt), nelaikomi natūra gautomis pajamomis. Gyventojų pajamomis pripažįstami nepiniginiai prizai ir laimėjimai, kurių vertė yra didesnė už 100 Eur (320 Lt), ir visi piniginiai prizai ir laimėjimai (neatsižvelgiant į jų vertę).

4.1. Neapmokestinami:

4.1.1. **2015 m. ir vėlesniais mokesčiais laikotarpiams** – sporto varžybų, kitokių akcijų, renginių metu gyventojų pinigais ar natūra ne iš darbdavio gauti prizai ir laimėjimai, kurių vertė ne didesnė nei 200 Eur, jeigu jie iš to paties asmens gaunami ne daugiau kaip šešis kartus per mokesčių laikotarpį.

4.1.2. **2014 m. ir ankstesniais mokesčiais laikotarpiams** – ne iš darbdavio sporto varžybų, kitokių akcijų, renginių metu gyventojų pinigais ar natūra gauti prizai ir laimėjimai, kurių vertė ne didesnė nei 700 Lt, jeigu jie iš to paties asmens gaunami ne daugiau kaip šešis kartus (neįskaičiuojant prizo ar laimėjimo, kurio vertė ne didesnė nei 100 Eur (iki 2014-12-31 – 320 Lt) per mokesčių laikotarpį.

Gyventojas iš to paties sporto klubo 2016 m. gavo septynis prizus: du piniginius po 70 Eur, nepiniginį 60 Eur vertės, piniginį 50 Eur, du po 90 Eur (piniginį ir nepiniginį) ir piniginį 150 Eur. Tokiu atveju įtraukiami penki prizai (70, 70, 50, 90, 150), nes 60 Eur ir 90 Eur vertės nepiniginiai prizai nelaikomi gyventojų natūra gautomis pajamomis.

Šie prizai neapmokestinami, nes jų kiekvieno vertė nėra didesnė už 200 Eur ir jų per mokesčių laikotarpį iš to paties sporto klubo buvo gauta ne daugiau kaip šešis kartus.

4.1.3. Sporto varžybų prizai, kuriuos įsteigia ir skiria olimpiniai (parolimpiniai) komitetai, tarptautinės sporto šakų federacijos, sąjungos, asociacijos ar jų nariai, Lietuvos sporto šakų federacijos, sąjungos, asociacijos. Tokie prizai neapmokestinami, neatsižvelgiant į jų vertę ir į tai, ar jie gauti pinigais, ar natūra.

4.2. Lengvata (paminėta 4.1.1–4.1.2 papunkčiuose) netaikoma, jeigu prizai (laimėjimai) gauti ne iš darbdavio – užsienio vieneto, įregistruoto ar kitaip organizuoto tikslinėje teritorijoje, ar gyventojų, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta tikslinėje teritorijoje.

4.3. **Apmokestinami** ne iš darbdavio, taip pat ne iš olimpinio (parolimpinio) komiteto, tarptautinės ar Lietuvos sporto šakų federacijos, sąjungos, asociacijos ar jų narių per mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) gauti tokie prizai ir laimėjimai:

4.3.1. Iš to paties asmens gautas septintas ir paskesni prizai ar laimėjimai. Jie yra apmokestinami, nesvarbu, ar kiekvieno jų vertė yra didesnė už 200 Eur (gauti 2015 m. ar vėlesniu mokestiniu laikotarpiu) arba už 700 Lt (gauti 2014 m. ar ankstesniu mokestiniu laikotarpiu), ar ne.

Gyventojas 2016 m. iš to paties sporto klubo gavo 8 prizus: 2 piniginius prizus po 200 Eur, nepiniginį 90 Eur vertės prizą, piniginį 50 Eur prizą, du prizus po 150 Eur (piniginį ir nepiniginį), piniginį 100 Eur prizą ir nepiniginį 180 Eur prizą.

Įskaitomi 7 prizai (200, 200, 50, 150, 150, 100 ir 180 Eur), nes 90 Eur vertės nepiniginis prizas nelaikomas gyventojų natūra gautomis pajamomis.

Šeši prizai neapmokestinami, nes kiekvieno iš jų suma (vertė) nėra didesnė už 200 Eur, o septintasis (180 Eur vertės) apmokestinamas (kaip viršijantis nustatytą prizų skaičių).

4.3.2. Vienas ar keli prizai ir laimėjimai, jeigu kiekvieno jų vertė yra didesnė už 200 Eur (2015 m. ar vėlesniu mokestiniu laikotarpiu) arba 700 Lt (2014 m. ar ankstesniu mokestiniu laikotarpiu).

Prekybos centro organizuotoje akcijoje gyventojas 2016 m. laimėjo 10000 Eur vertės automobilį. Nors tai yra vienintelis per tą mokestinį laikotarpį gyventojų gautas laimėjimas, jo vertė yra didesnė už 200 Eur, todėl jis negali būti priskirtas neapmokestinamiems laimėjimams. Apmokestinama visa laimėjimo vertė.

4.3.3. Visi prizai (*neįskaitant nepiniginių prizų, kurių kiekvieno vertė yra ne didesnė nei 100 Eur (2015 m. ar vėlesniu mokestiniu laikotarpiu) arba 320 Lt (2014 m. ar ankstesniu mokestiniu laikotarpiu)*), gauti ne iš darbdavio – užsienio vieneto, įregistruoto ar kitaip organizuoto tikslinėje teritorijoje, ar gyventojų, kurio nuolatinė gyvenamoji vieta tikslinėje teritorijoje.

4.4. Prizų suma (vertė), priskirta gyventojų apmokestinamosioms pajamoms, apmokestinama:

4.4.1. taikant 5 proc. pajamų mokesčio tarifą, kai prizai ir / ar laimėjimai gauti, vykdant nustatyta tvarka įregistruotą sporto ar atlikėjo individualią veiklą;

4.4.2. taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą – visais kitais atvejais.

V. LOTERIJŲ LAIMĖJIMŲ APMOKESTINIMAS

Nepiniginiai laimėjimai, kurių kiekvieno vertė ne didesnė kaip 100 Eur (iki 2014-12-31 – 320 Lt), nelaikomi natūra gautomis pajamomis.

5.1. Neapmokestinami:

5.1.1. Loterijų laimėjimai, gauti iš loterijų organizavimo licencijas turinčių vienetų, kurie Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka moka mokestį nuo loterijų apyvartos (pavyzdžiui, akcinių bendrovių „Olifėja“, „Žalgirio loto“).

5.1.2. Iš Europos ekonominės erdvės valstybių vienetų, kurie šių valstybių teisės aktų nustatyta tvarka moka mokestį nuo loterijų apyvartos, gauti loterijų laimėjimai.

5.1.3. Iš Europos ekonominės erdvės valstybių vienetų, kurie nemoka mokesčio nuo loterijų apyvartos, taip pat ne iš Europos ekonominės erdvės valstybių vienetų gauti laimėjimai, kurių vertė ne didesnė nei 200 Eur (2015 m. ir vėlesniu mokestiniu laikotarpiu)

arba 700 Lt (2014 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu), jeigu jie iš to paties asmens gaunami ne daugiau kaip šešis kartus per mokestinį laikotarpį.

5.2. Apmokestinami:

5.2.1. Didesni nei 200 Eur vertės (2015 m. ir vėlesniu mokestiniu laikotarpiu) arba 700 Lt (2014 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu) loterijų laimėjimai, gauti iš Europos ekonominės erdvės valstybių vienetų, kurie nemoka mokesčio nuo loterijų apyvartos.

5.2.2. Didesni nei 200 Eur (2015 m. ir vėlesniu mokestiniu laikotarpiu) arba 700 Lt vertės (2014 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu) loterijų laimėjimai, septintas ir paskesni loterijų laimėjimai, gauti ne iš Europos ekonominės erdvės valstybių vienetų.

5.2.3. Septintas ir paskesni loterijų laimėjimai, gauti iš Europos ekonominės erdvės valstybių vienetų, kurie nemoka mokesčio nuo loterijų apyvartos.

5.3. Loterijų laimėjimai, priskirti gyventojų apmokestinamosioms pajamoms, apmokestinami, taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą.

VI. AZARTINIŲ LOŠIMŲ LAIMĖJIMŲ APMOKESTINIMAS

6.1. Visi gyventojų gauti azartinių lošimų laimėjimai (kazino, lošimų, lažybų ar totalizatoriaus punktuose, bingo salonuose, lošimo automatų salonuose) yra **apmokestinami**, nes azartinių lošimų laimėjimų apmokestinimo lengvatų nėra nustatyta. Pajamos, gautos iš azartinių lošimų, apmokestinamos, atsižvelgiant į viso mokestinio laikotarpio lošimų rezultata (skirtumą tarp laimėtos ir įmokėtos sumos).

6.2. Azartinių lošimų laimėjimai apmokestinami:

6.2.1. taikant 5 procentų pajamų mokesčio tarifą, kai laimėjimai gauti, vykdant nustatyta tvarka įregistruotą individualią veiklą;

6.2.2. taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą – visais kitais atvejais.

VII. DOVANŲ APMOKESTINIMAS

7.1. Neapmokestinamos:

7.1.1. dovanos, pinigais ar natūra gautos iš sutuoktinio, tėvų (įtėvių), vaikų (įvaikių), senelių), brolių, seserų ir vaikaičių.

Iš šių gyventojų gautos dovanos yra neapmokestinamos, nesvarbu, kokio dydžio, kokia forma (pinigais ar natūra), kiek kartų per mokestinį laikotarpį jos gautos;

7.1.2. iš kitų gyventojų gautų dovanų vertė, ne didesnė kaip 2500 Eur (2015 m. ir vėlesniu mokestiniu laikotarpiu) arba 8000 Lt (2014 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu), per mokestinį laikotarpį.

Ši lengvata netaikoma dovanoms, gautoms iš kitų gyventojų (ne iš sutuoktinių, vaikų, įvaikių, tėvų, įtėvių, senelių, vaikaičių, brolių ir seserų), kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje;

7.1.3. įstatymų, kuriuose numatytas apdovanojimas vardinėmis dovanomis, pagrindu gyventojams padovanotos vardinės dovanos;

Už nepriekaištingą ir pavyzdingą tarnybinių pareigų atlikimą vidaus tarnybos sistemos pareigūnas (statutinis valstybės tarnautojas, kurio tarnybą reglamentuoja Vidaus tarnybos statutas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto patvirtinimo įstatymu) Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu nustatyta tvarka buvo apdovanotas vardine dovana.

Už pavyzdingą tarnybinių pareigų atlikimą ir pasižymėjimą tarnyboje prokuroras paskatintas vardine dovana, neviršijančia Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme nustatyto dydžio.

Už nepriekaištingą tarnybinių pareigų atlikimą valstybės tarnautoją į pareigas priėmęs asmuo Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka apdovanojo vardine dovana.

Šios vardinės dovanos priskiriamos apdovanotų gyventojų neapmokestinamosioms pajamoms.

7.1.4. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka politinės kampanijos metu gyventojui suteiktos ir jo šiai kampanijai vykdyti panaudotos aukos ir dovanos.

7.2. Apmokestinamos dovanos:

7.2.1. **2015 m. ir vėlesniais** mokestiniais laikotarpiais – iš kitų gyventojų (ne iš sutuoktinio, tėvų (įtėvių), vaikų (įvaikių), senelių, brolių, seserų, vaikaičių) gautų dovanų sumos (vertės) dalis, viršijanti 2500 Eur per mokestinį laikotarpį;

7.2.2. **2014 m. ir ankstesniais** mokestiniais laikotarpiais – iš kitų gyventojų (ne iš sutuoktinio, tėvų (įtėvių), vaikų (įvaikių), senelių, brolių ir seserų, o nuo 2010 m. ir ne iš vaikaičių) gautų dovanų sumos (vertės) dalis, viršijanti 8000 Lt per mokestinį laikotarpį.

1. Gyventojas 2016 m. jubiliejaus proga iš pusbrolių, pusseserių, tetų, dėdžių bei draugų gavo 3000 Eur dovanų. 2500 Eur suma priskiriama neapmokestinamosioms pajamoms, o 500 Eur suma (3000 - 2500) – apmokestinamosioms pajamoms.

2. Gyventojas 2016 m. jubiliejaus proga iš draugų gavo dovanų 3000 Eur sumą. Ta proga jis gavo dovanų ir iš tėvų, brolio, vaikų ir sutuoktinio, tačiau jų dovanos neapmokestinamos. Neapmokestinamosioms pajamoms priskiriama iš kitų gyventojų gautų dovanų 2500 Eur suma, o 500 (3000 - 2500) Eur suma – apmokestinamosioms pajamoms.

7.2.3. gautos iš kitų gyventojų (ne iš artimųjų, nurodytų 7.2.1 ir 7.2.2 papunkčiuose), kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje;

7.2.4. dovanos, gautos iš juridinių asmenų:

7.2.4.1. visos iš darbdavio pinigais ir natūra gautos dovanos;

7.2.4.2. ne iš darbdavio pinigais gautos dovanos ir tos nepiniginės dovanos, kurių vertė yra didesnė kaip 100 Eur (2015 m. ir vėlesniu mokestiniu laikotarpiu) ar 320 Lt (2014 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu). Tokiu atveju apmokestinama visa dovanos vertė. (Iki 100 Eur (320 Lt) vertės nepiniginės dovanos, gautos nei iš darbdavio, nelaikomas pajamomis natūra);

7.2.5. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka politinės kampanijos metu gyventojui suteiktos, tačiau asmeniniams tikslams panaudotos aukos (dovanos);

7.3. Dovanos, priskirtos gyventojui apmokestinamosioms pajamoms, yra apmokestinamos taikant 15 procentų pajamų mokesčio tarifą.

7.4. Darbdavio dovanos darbuotojui ar jo šeimos nariui priskiriamos darbuotojo su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms, todėl jos apmokestinamos taikant šiai pajamų rūšiai nustatytas pajamų mokesčio išskaičiavimo ir sumokėjimo taisykles. Mėnesio NPD dovanoms (kaip vienkartinio pobūdžio išmokoms, nepriskiriamoms kas mėnesį mokamam darbo užmokesčiui) netaikomas, todėl pajamų mokestis išskaičiuojamas ir sumokamas nuo visos dovanos vertės. Tačiau apskaičiuojant visas gyventojui metines pajamas, lemiančias metinio NPD sumą, dovanos yra įskaičiuojamos, todėl gyventojui, kuriam NPD buvo taikytas mokestinį laikotarpį, gali atsirasti pareiga deklaruoti mokestinio laikotarpio metines pajamas, perskaičiuoti taikytiną metinį NPD ir papildomai sumokėti pajamų mokesčio deklaracijoje apskaičiuotą pajamų mokestį.

VIII. PRIZŲ, LAIMĖJIMŲ BEI DOVANŲ ĮVERTINIMAS, PAJAMŲ PRIPAŽINIMAS

8.1. Natūra gautų prizų, laimėjimų ir dovanų įvertinimas

8.1.1. Natūra gautų prizų, laimėjimų ir dovanų vertė nustatoma pagal prizo, laimėjimo, dovanos davėjo patirtas išlaidas, išskyrus tam tikras išimtis.

Gyventojui 2016 m. įteiktas prizas – lauko baldų komplektas, už 300 Eur įsigytas iš kitos įmonės (nesusijusio asmens). Gyventojas pajamomis pripažįstama 300 Eur suma, atitinkanti dovanotojo patirtas išlaidas.

8.1.2. Prizas, laimėjimas ar dovana įvertinamas pagal tikrąją rinkos kainą prizų, laimėjimų, dovanų gavimo metu tokiais atvejais:

8.1.2.1. kai jie įteikti ilgalaikiu turtu, nurodytu Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 1 priedėlyje (pavyzdžiui, nekilnojamuoju daiktu);

8.1.2.2. kai jie įteikti turtu, kurį gamina ir / ar parduoda prizo, laimėjimo, dovanos davėjas;

8.1.2.3. kai prizo, laimėjimo, dovanos davėjo patirtos išlaidos neatspindi jo tikrosios rinkos kainos.

Tikroji rinkos kaina – tai suma, už kurią gali būti apsikeista turtu arba kuria, sudarius tiesioginį sandorį, gali būti įskaityti nepriklausomų ir ketinančių pirkti arba parduoti asmenų tarpusavio įsipareigojimai. Natūra teikiamo prizo, laimėjimo ar dovanos apskaičiuota tikroji rinkos kaina turi būti lygi tokio paties tuo pat metu perkamo ir parduodamo daikto kainai, dėl kurios susitartų nepriklausomi asmenys (pirkėjas ir pardavėjas).

Lietuvos įmonė iš susijusio asmens – televizorius gaminančios įmonės įsigijo televizorių, už kurį sumokėjo 500 Eur ir kurį kaip dovaną įteikė darbuotojui. Įprasta televizoriaus pardavimo kaina – 550 Eur. Kadangi įmonės patirtos išlaidos neatspindi dovanos tikrosios rinkos kainos, ji įvertinama tikrąja rinkos kaina. Gyventojas pajamomis pripažįstama 550 Eur suma.

8.2. Prizo, laimėjimo ar dovanos vertę apskaičiuoti privalo jo davėjas, – kai apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą pajamų mokestį privalo mokestį išskaičiuojantis asmuo (pavyzdžiui, Lietuvos įmonė). Kai prizas, laimėjimas, dovana yra gaunama iš gyventojas arba iš užsienio valstybės, natūra gauto prizo, dovanos ar laimėjimo vertę apskaičiuoti privalo pats jį gavęs gyventojas.

8.3. Prizo, dovanos ar laimėjimo pripažinimo gautu momentas

Prizo, laimėjimo ar dovanos gavimo momentu laikomas momentas, kada jie (pinigais ar natūra) įteikiami, – jeigu jie yra priskirti pajamoms, pajamų mokestį nuo kurių išskaičiuoti privalo juos teikiantis asmuo (pavyzdžiui, kai laimėjimą išmoka Lietuvos įmonė).

Akcinė bendrovė kaip prizą (laimėjimą) teikia atitinkamos vertės kuponą, suteikiantį teisę jį gaunančiam gyventojui per dvejus metus iš kelionės organizuojančios įmonės įsigyti išvyką į pasirinktą užsienio šalį. Kuponas gyventojui bus įteiktas tuomet, kai bendrovė pagal organizuojančios įmonės pateiktą sąskaitą sumokės už šį kuponą.

Prizo gavimo momentas - kuponą įteikimo gyventojui diena.

Jeigu prizas, dovana ar laimėjimas priskiriamas pajamoms, mokestį nuo kurių sumokėti privalo pats gyventojas (pavyzdžiui, kai prizą įteikia užsienio valstybės įmonė), jo gavimo momentu laikoma data, kai jis faktiškai gaunamas.

Gyventojas Danijos bendrovės organizuotoje loterijoje laimėjo piniginį laimėjimą. Data, kai laimėti pinigai pervesti į gyventojas sąskaitą, laikoma laimėjimo gavimo diena.

IX. PAJAMŲ MOKESČIO SUMOKĖJIMAS

9.1. Asmuo, privalantis sumokėti pajamų mokestį nuo prizų, laimėjimų ir dovanų vertės

Kai apmokestinamosioms pajamoms priskirtą prizą, dovaną ar laimėjimą (išskyrus loterijų laimėjimą ir azartinių lošimų laimėjimą) gyventojas gauna iš Lietuvos vieneto, užsienio vieneto, veikiančio per nuolatinę buveinę Lietuvoje, ar iš nenuolatinio Lietuvos gyventojų, veikiančio per nuolatinę bazę Lietuvoje, pajamų mokestį nuo jų apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą privalo jį **teikiantis asmuo**. Iš darbdavio gautų prizų priskyrimo gyventojų apmokestinamosioms pajamoms sąlygos paašškintos šio leidinio III skyriuje, prizų, gautų iš asmens, nesančio darbdaviu, – IV skyriuje, o dovanų (gautų iš darbdavio ir ne iš darbdavio) priskyrimo gyventojų apmokestinamosioms pajamoms sąlygos – VII skyriuje.

Kai apmokestinamosioms pajamoms priskirtą prizą, laimėjimą ar dovaną gyventojas gauna iš užsienio vieneto, veikiančio ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje, iš nuolatinio Lietuvos gyventojų ar nenuolatinio Lietuvos gyventojų, veikiančio ne per nuolatinę bazę Lietuvoje, pajamų mokestį turi sumokėti pats **gyventojas**. Pavyzdžiui, iš kitų nuolatinų Lietuvos gyventojų 4000 Eur vertės dovanas 2015 m. gavęs gyventojas nuo 1500 Eur sumos (4000 - 2500) pajamų mokestį turės sumokėti pats.

Pajamų mokestį nuo azartinių lošimų pajamų ir apmokestinamosioms pajamoms priskirtų loterijų laimėjimų, neatsižvelgiant į tai, iš kokių šaltinių jie gauti, apskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą privalo pats **gyventojas**.

9.2. Pajamų mokesčio sumokėjimo terminai

Pajamų mokestį, apskaičiuotą nuo išmokėtų / įteiktų prizų, dovanų ar laimėjimų, mokestį išskaičiuojantis asmuo privalo sumokėti į biudžetą:

- iki to paties mėnesio 15 dienos, – kai prizai, dovanos ar laimėjimai išmokėti / įteikti iki to mėnesio 15 dienos,

- iki to paties mėnesio paskutinės dienos, – kai prizai, dovanos ar laimėjimai išmokėti / įteikti po to mėnesio 15 dienos.

Kai prizo ar dovanos davėjas yra darbdavys, ir darbo užmokestis yra mokamas dalimis, pajamų mokestis nuo prizo ar dovanos turi būti sumokėti tokiais pat terminais kaip ir nuo darbo užmokesčio.

Kai pajamų mokestį turi sumokėti pats gyventojas, jis turi būti sumokėtas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, kurį prizas, dovana ar laimėjimas buvo gautas, iki kito mokestinio laikotarpio **gegužės 1 dienos**.

X. PRIZŲ, LAIMĖJIMŲ IR DOVANŲ DEKLARAVIMAS

10.1. Prizus, laimėjimus, dovanas teikusią asmenų pareiga deklaruoti gyventojams teiktus prizus, laimėjimus ir dovanas:

10.1.1. **Darbdaviu esantis** Lietuvos vienetas, užsienio vienetas, veikiantis per nuolatinę buveinę Lietuvoje, nenuolatinis Lietuvos gyventojas, veikiantis per nuolatinę bazę Lietuvoje, nuolatinis Lietuvos gyventojas, darbuotojams (nuolatiniais ir nenuolatiniais Lietuvos gyventojams) 2016 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu išmokėjęs prizus ar dovanas, priskirtus **apmokestinamosioms pajamoms**, privalo deklaruoti (bendromis sumomis kartu su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusiomis pajamomis), užpildydamas Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos FR0572 formą (FR0572 forma ir jos priedų FR0572A ir FR0572U formos patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau - VMI prie FM) viršininko 2004 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. VA-7). Šią deklaraciją mokesčių administratoriui privaloma pateikti iki kito mėnesio 15 dienos.

Šių asmenų nuolatiniais ir nenuolatiniais Lietuvos gyventojams išmokėti prizai bei dovanos, priskirti apmokestinamosioms pajamoms, taip pat privalo būti deklaruojami (įrašomi duomenys apie kiekvienam nuolatiniam Lietuvos gyventojui išmokėtas su darbo

santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių išmokų sumas) Metinėje A klasės išmokų, nuo jų išskaičiuoto ir sumokėto pajamų mokesčio deklaracijos FR0573 formoje ir jos priedų FR0573A ir FR0573U formose. (FR0573 forma ir jos priedų FR0573A ir FR0573U formos patvirtintos VMI prie FM viršininko 2004 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. VA-145). Šią deklaraciją pateikti mokesčių administratoriui privaloma pasibaigus mokestiniam laikotarpiui iki kito mokestinio laikotarpio vasario 15 dienos.

2016 m. ar vėlesniu mokestiniu laikotarpiu darbuotojams išmokėti **neapmokestinamosioms pajamoms** priskiriami prizai (t. y. prizų vertė, ne didesnė kaip 200 eurų) deklaruojami Metinėje A klasės išmokų, nuo jų išskaičiuoto ir sumokėto pajamų mokesčio deklaracijos FR0573 formoje ir jos priedų FR0573A ir FR0573U formose.

10.1.2. **Nesantis darbdaviu** Lietuvos vienetas, užsienio vienetas, veikiantis per nuolatinę buveinę Lietuvoje, nenuolatinis Lietuvos gyventojas, veikiantis per nuolatinę bazę Lietuvoje, 2016 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu nuolatiniais Lietuvos gyventojams išmokėtus prizus, dovanas, laimėjimus (išskyrus azartinių lošimų ir loterijų laimėjimus), priskirtus **apmokestinamosioms pajamoms**, privalo deklaruoti Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos FR0572 formoje ir jos priedo FR0572A formoje.

2017 m. ir vėlesnį mokestinį laikotarpį išmokėti apmokestinamosioms pajamoms priskirti prizai, laimėjimai, dovanos deklaruojami Mėnesinės pajamų mokesčio nuo A klasės pajamų deklaracijos FR0572 formoje (bendromis sumomis) ir Metinėje A klasės išmokų, nuo jų išskaičiuoto ir sumokėto pajamų mokesčio deklaracijos FR0573 formoje (pagal gyventojus).

Neapmokestinamosioms pajamoms priskirti prizai, dovanos ir laimėjimai (išskyrus azartinių lošimų ir loterijų laimėjimus), išmokėti nuolatiniais ir nenuolatiniais Lietuvos gyventojams, deklaruojami Metinės A klasės išmokų, nuo jų išskaičiuoto ir sumokėto pajamų mokesčio deklaracijos FR0573 formoje ir jos priedų FR0573A ir FR0573U formose tuo atveju, jeigu jie nėra įtraukti į Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų A klasės išmokų pajamų sąrašą.

10.2. Azartinių lošimų ir loterijų laimėjimus išmokėjusių asmenų pareiga deklaruoti gyventojams išmokėtus azartinių lošimų laimėjimus ir loterijų laimėjimus

Lietuvos vienetas, užsienio vienetas, veikiantis per nuolatinę buveinę Lietuvoje, ir nenuolatinis Lietuvos gyventojas, veikiantis per nuolatinę bazę Lietuvoje, gyventojams išmokėtus azartinių lošimų ir loterijų laimėjimus privalo deklaruoti Gyventojams išmokėtų išmokų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų B klasės pajamoms, pažymoje, kurios FR0471 forma patvirtinta VMI prie FM viršininko 2003 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V- 238. FR0471 formoje turi būti nurodytos per mokestinį laikotarpį išmokėtos didesnės kaip 1000 Eur (2015 m. ir vėlesniu mokestiniu laikotarpiu) arba didesnės kaip 3500 Lt (2014 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu) azartinių lošimų laimėjimų ar loterijų laimėjimų išmokos (pinigais ar natūra). FR0471 formos pažymą mokesčių administratoriui pateikti privaloma pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kito mokestinio laikotarpio vasario 1 dienos.

10.3. Gyventojų pareiga deklaruoti gautus prizus, laimėjimus, dovanas

10.3.1. Nuolatinis Lietuvos gyventojas privalo pateikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją vien dėl prizų, laimėjimų ar dovanų gavimo, jeigu:

- apmokestinamosioms pajamoms priskirti prizai ir laimėjimai yra gauti iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, iš užsienio vieneto, veikiančio ne per nuolatinę buveinę Lietuvoje, iš nenuolatinio Lietuvos gyventojų, veikiančio ne per nuolatinę bazę Lietuvoje,

- yra gauti azartinių lošimų laimėjimai (kai skirtumas tarp laimėtų ir įmokėtų per mokestinį laikotarpį sumų yra teigiamas),

- yra gauti apmokestinamosioms pajamoms priskirti loterijų laimėjimai (neatsižvelgiant į sumą (vertę), arba tokie neapmokestinamosioms pajamoms priskirti loterijų laimėjimai, kurių suma (vertė) per 2015 m. ir vėlesnį mokestinį laikotarpį yra didesnė kaip 1000 Eur ar 3500 Lt (2014 m. ir ankstesnį mokestinį laikotarpį)), nesvarbu, iš kokio šaltinio jie gauti,

– dovanos yra gautos iš kitų gyventojų (ne iš sutuoktinių, vaikų, įvaikių, tėvų, įtėvių, senelių, brolių, seserų, vaikaičių), o jų suma yra didesnė kaip 2500 Eur (2015 m. ir vėlesniu mokestiniu laikotarpiu) arba 8000 Lt (2014 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu);

– dovanos gautos iš sutuoktinių, vaikų, įvaikių, tėvų, įtėvių, senelių, brolių, seserų, vaikaičių, jeigu jos nėra įtrauktos į atitinkamo mokestinio laikotarpio Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąrašą. Gyventojui, mokestiniu laikotarpiu gavusiam dovanų iš šių asmenų, prievolė deklaruoti pajamas atsiranda, jeigu tokių pinigais ir kilnojamaisiais daiktais gautų pajamų suma per 2016 m. ar vėlesnį mokestinį laikotarpį yra didesnė kaip 2500 Eur, bendra pinigais ir /ar natūra gautų pajamų suma yra didesnė kaip 2500 Eur (2015 m. ar vėlesniu mokestiniu laikotarpiu) arba didesnė kaip 10000 litų (2014 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu).

10.3.2. Jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas teikia metinę pajamų mokesčio deklaraciją (nesvarbu, dėl kokių priežasčių), tai joje turi nurodyti visus prizus, laimėjimus ir dovanas, kurie yra priskirti apmokestinamosioms pajamoms, taip pat tuos neapmokestinamosioms pajamoms priskirtus prizus, laimėjimus bei dovanas, kurie nėra nurodyti atitinkamo mokestinio laikotarpio Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąrašė.

10.3.3. Nenuolatinis Lietuvos gyventojas prizų, laimėjimų bei dovanų deklaruoti neprivalo.

10.4. Prizų, laimėjimų, dovanų deklaravimas gyventojų metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje

10.4.1. 2016 m. ir ankstesniu mokestiniu laikotarpiu gauti prizai, dovanos, laimėjimai deklaruojami užpildant Metinės pajamų deklaracijos GPM308 formą ir jos atitinkamą priedą. GPM308 forma ir jos priedų formos patvirtintos VMI prie FM viršininko 2009 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. VA-96. Prizai, dovanos ir laimėjimai, priskirti neapmokestinamosioms pajamoms (įskaitant ir nurodytus Nedeklaruojamų neapmokestinamųjų pajamų sąrašė, kai gyventojas juos pageidauja deklaruoti), nurodomi šios deklaracijos GPM308N priede, o priskirti apmokestinamosioms pajamoms - GPM308P priede.

10.4.2. Užpildytą deklaraciją ir reikalingus jos priedus mokesčių administratoriui pateikti privaloma mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, iki kito mokestinio laikotarpio gegužės 1 dienos.